

Т. В. Малишівський,
аспірант, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9050-2308>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.9.177

КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

T. Malyshevskyi,
Postgraduate student, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

KEY TRENDS IN THE ATTRACTION OF CAPITAL INVESTMENTS IN THE ECONOMY OF UKRAINE

Стаття присвячена оцінці ефективності залучення капітальних інвестицій в економіці України у період за 2013–2021 роки. Проведено аналіз інвестиційних процесів за трьома параметрами: динаміка номінального обсягу залучення капіталу за 2013–2021 рр., структура капітальних інвестицій та регіональний розріз залучення капіталу.

Встановлено, що у сфері залучення капітальних інвестицій за аналізований період спостерігались наступні тенденції:

1. Обсяги залучення капітальних інвестицій були недостатніми для забезпечення швидкого економічного зростання на етапі виходу з економічної кризи 2014 – 2015 років;

2. В структурі залучення капітальних інвестицій за аналізований період спостерігались коливання, зокрема зростання частки інвестицій у сферу сільського, лісового та водного господарства, а також у сферу послуг, в той час як частка інвестицій у промисловість та будівництво зменшувалась;

3. В окремі роки, частка залученого капіталу у сферу сільського, лісового та водного господарства номінально наближалась до частки інвестицій в переробну сферу економіки, що створює довгострокову тенденцію до примітивізації вітчизняної економіки та втрати її конкурентоспроможності на міжнародних ринках товарів;

4. Існує стійка тенденція до зменшення притоку капітальних інвестицій у сфери переробної промисловості, які володіють потенціалом до виробництва продуктів з високим рівнем складності;

5. Ефективна державна політика та створення стимулів здатне створити умови для залучення капіталу в окремі сфери, про що свідчить зростання притоку капіталу у сферу деревообробки, спричинену введенням мораторію на вивезення лісу-кругляка;

6. Присутні значні регіональні диспропорції щодо залучення капітальних інвестицій, що породжує довгострокові ризики у сфері рівномірності регіонального розвитку та появи соціальних конфліктів на економічному підґрунті.

Автори стверджують, що сформована система підходів, інструментів та механізмів у сфері публічного управління на усіх рівнях щодо залучення капітальних інвестицій була неефективною та потребує модернізації, зокрема з врахуванням міжнародного досвіду та кращих практик.

The article is devoted to the assessment of the effectiveness of attracting capital investments in the economy of Ukraine in the period for 2013 — 2021. The analysis of investment processes was carried out according to three parameters: the dynamics of the nominal volume of capital attraction for 2013 — 2021, the structure of capital investments and the regional section of capital attraction.

It was established that the following trends were observed in the field of attracting capital investments during the analyzed period:

1. The amount of capital investment was insufficient to ensure rapid economic growth after the 2014-2015 economic crisis;

2. Fluctuations were observed in the structure of attracting capital investments during the analyzed period, in particular, an increase in the share of investments in the sphere of agriculture, forestry, and water management, as well as in the sphere of services, while the share of investments in industry and construction decreased;

3. In some years, the share of invested capital in the sphere of agriculture, forestry and water management nominally approached the share of investments in the processing industry, which creates a long-term trend towards the primitivization of the domestic economy and the loss of its competitiveness on international commodity markets;

4. There is a steady tendency to decrease the inflow of capital investments into the spheres of the processing industry, which have the potential to produce products with a high level of complexity;

5. Effective government policy and the creation of incentives can create conditions for attracting capital in certain areas, as evidenced by the increase in the inflow of capital into the field of woodworking, caused by the introduction of a moratorium on the export of roundwood;

6. There are significant regional disparities in the attraction of capital investments, which creates long-term risks in the field of regional development uniformity and the emergence of social conflicts on an economic basis.

The authors claim that the formed system of approaches, tools and mechanisms in the field of public administration at all levels regarding the attraction of capital investments was ineffective and needs to be modernized, in particular, taking into account international experience and best practices.

Ключові слова: інвестиції, залучення інвестицій, інвестиційна діяльність, інвестиційна політика, економічний розвиток, публічне управління.

Key words: investments, attraction of investments, investment activity, investment policy, economic development, public administration.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Здатність економік окремих країн забезпечувати високий рівень добробуту для своїх мешканців залежить від того, на чому спеціалізується країна. В. Галасюк, Е. Райнерт та низка інших економістів вказують на те, що різні види економічної діяльності володіють різним потенціалом до генерування доходу, а відповідно — їх мультиплікативний ефект є різним. Зокрема, за В. Галасюком, країна може спеціалізуватися на одному із 7 блоків видів економічної активності: від еміграції ("експорт" людського капіталу) до досліджень і розробок (наука та "хай тек") [3].

Одним із способів оцінки спеціалізації країни є аналіз складності її експортного кошика. Економістами із Гарвардського університету та Массачусетського технологічного університету було сформовано "Атлас економічної складності", яким запропоновано методологію кількісної оцінки економічної складності кожного продукту.

Індекс складності продукту (Product Complexity Index, PCI) — це метрика, яка використовується для оцінки складності продуктів, які експортує країна. Він призначений для надання уявлень про структуру експорту країни та відносну складність чи вишуканість її експортованих товарів. Індекс складності продукту базується на концепції, що чим складніший чи технологічно більш розвинутий продукт, тим вищий його бал PCI [15].

Якщо у 2003 році Україна займала 29 позицію за індексом складності у глобальному вимірі, то за підсумками 2021 року країна опустилась на 49 позицію, демонструючи стійку негативну тенденцію [15].

Як наслідок, українська економіка демонструвала повільніші темпи економічного зростання, аніж середні показники для групи країн з рівнем доходу нижче середнього [16].

Для того, щоб на етапі майбутнього відновлення та відбудови не допускати минулих помилок, необхідно детально проаналізувати ключові причини такого стану

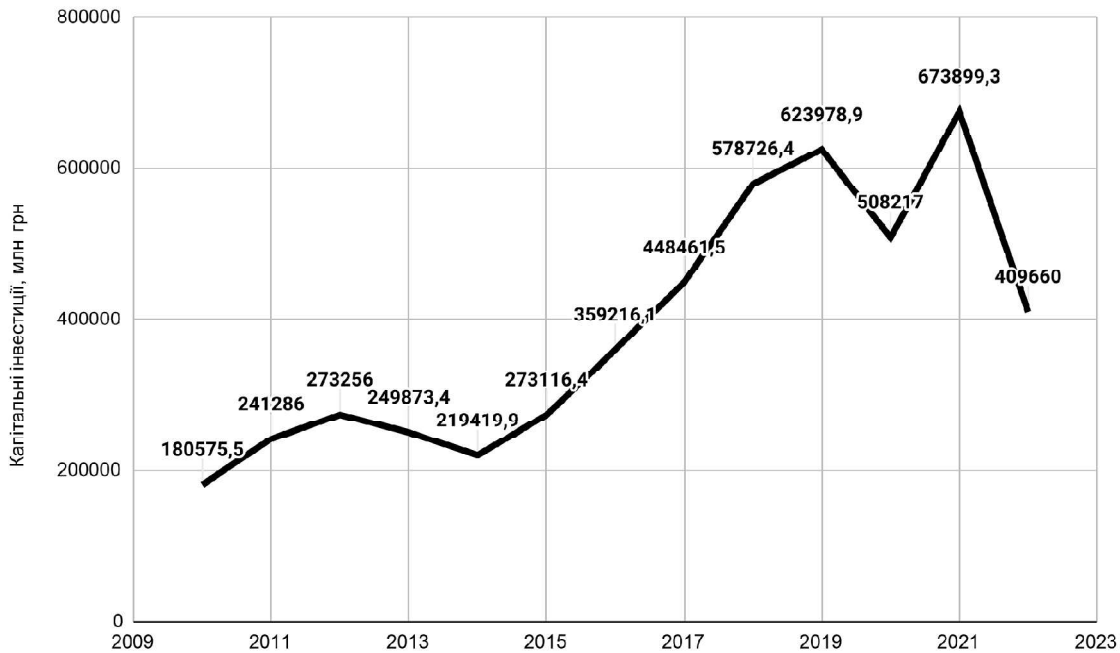

Рис. 1. Обсяги капітальних інвестицій в Україні за 2010–2022 роки, млн грн

Джерело: сформовано на основі [8].

та виявити ті тенденції, які мали місце у вітчизняній економіці. Враховуючи те, що джерелом економічного зростання є інвестиції, вважаємо за доцільне розпочати аналіз саме у даній сфері.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

В наукових працях як вітчизняних, так і закордонних фахівців детально розглянуто окремі складові у сфері інвестиційної політики як на загальнонаціональному, так і на регіональному та місцевому рівнях.

Зокрема, Бондарчук Н. В. досліджувала шляхи удосконалення механізму державного управління інвестиційним розвитком регіону [2].

Коляда Т. А. працював у сфері локалізації глобальних механізмів залучення кредитних та інвестиційних ресурсів для зміцнення фінансової спроможності територіальних громад України [9].

Радіонова Н. Й. визначила пріоритети інвестування для повоєнного відновлення України та систематизувала джерела формування інвестиційних ресурсів [13].

Білик Р. С. та Гаврилук О. В. охарактеризували сучасні виклики та виокремили заходи щодо змін додаткових можливостей з поліпшення інвестиційного клімату в Україні та активнішого залучення прямих іноземних інвестицій у пріоритетні сектори національної економіки [1].

Малишівський Т. В. та Стефінін В. В. також вказали на важливість залучення іноземного капіталу як одного з ключових чинників забезпечення економічного зростання країни [10].

Денисенко О. П. аналізувала досвід залучення венчурного капіталу на прикладі таких країн як Ізраїль, Фінляндія та Казахстан.

Жерліцин Д. М. та Мартинюк Б. А. досліджували територіальні нерівності залучення інвестицій в регіональному вимірі [4].

Томашевська А. В. та Сурай І. Г. обґрунтували, що інвестиції в інфраструктурні проєкти є одним із ключових факторів розвитку та відбудови територіальних громад [14].

Проте, не зважаючи на значну кількість напрацьованих в даній сфері, така сфера наукових досліджень як аналіз структури залучення капітальних інвестицій за видами економічної діяльності залишилась поза увагою дослідників.

Зокрема, у ключовому стратегічному документі України у сфері розвитку економіки "Національна економічна стратегія 2030" [12] жодного разу не згадується питання структури капітальних інвестицій за видами діяльності, що ставить під сумнів доцільність запропонованих стратегічних цілей та шляхів їх досягнення.

МЕТА СТАТТІ

полягає у проведенні глибинного аналізу динаміки та структури залучення капітальних інвестицій в економіку України у довоєнний період та виокремлення ключових тенденцій, які мали місце у даній сфері задля подальшого напрацювання ефективних стратегічних та управлінських рішень на етапі післявоєнного відновлення та відбудови.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відповідно до трактування Державної служби статистики України, капітальні інвестиції — це витрати на придбання або виготовлення (створення) матеріальних і нематеріальних необоротних активів [11].

Капітальні інвестиції є основою економічного зростання країни, адже завдяки залученню капіталу відбувається створення нових робочих місць та з'являється потенціал до генерування нової доданої вартості.

В Україні, зокрема у період 2013—2021 рр., спостерігалась стійка тенденція до постійного зростання но-

Таблиця 1. Структура капітальних інвестицій за видами економічної діяльності в Україні за 2013—2021 роки, %

Вид економічної активності	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	7,44	8,57	11,04	14,05	14,33	11,42	9,48	9,97	10,38
Промисловість	39,05	39,3	32,09	32,78	31,95	34,54	40,74	35,52	36,05
Будівництво	16,33	16,43	15,91	12,37	11,63	9,68	9,99	7,79	8,27
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	8,88	9,44	7,57	8,34	7,51	8,95	7,08	8,2	8,72
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	7,39	7,06	6,85	6,99	8,46	8,65	7,02	6,86	6,52
Тимчасове розміщування й організація харчування	0,59	0,68	0,51	0,41	0,48	0,46	0,45	0,38	0,4
Інформація та телекомунікації	3,95	3,73	8,41	4,36	4,1	5,16	3,38	4,4	3,54
Фінансова та страхова діяльність	2,66	2,83	2,36	2,14	1,8	1,84	1,8	2,36	1,5
Операції з нерухомим майном	5,42	5,12	4,36	5,47	5,02	4,76	4,51	3,92	4,55
Професійна, наукова та технічна діяльність	1,45	1,33	1,49	1,83	1,78	1,87	1,91	2,33	2,54
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1,61	1,62	2,39	2,79	2,84	2,05	1,88	1,7	1,95
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	3,02	2,65	5,1	6,23	7,32	7,71	8,7	12,26	10,98
Освіта	0,41	0,37	0,56	0,63	0,78	0,77	0,77	0,74	0,57
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,7	0,56	0,87	1,25	1,5	1,41	1,52	2,92	3,23
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1,02	0,23	0,38	0,27	0,37	0,63	0,66	0,55	0,66
Надання інших видів послуг	0,08	0,07	0,1	0,09	0,14	0,1	0,11	0,09	0,14

Джерело: сформовано на основі [6].

мінального обсягу капітальних інвестицій у річному вимірі (Рис. 1).

Зокрема, за період з 2010 по 2021 рік, обсяг капітальних інвестицій в економіці України у річному вимірі зріс із 180575 млн грн до 673899 млн грн (273,20%) [8].

Проте, зазначений обсяг залучення капіталу був недостатнім для того, щоб забезпечувати швидке економічне зростання, зокрема в період після економічної кризи 2014—2015 років.

Відновлення економіки України відбувалось повільно. Середньорічний темп економічного зростання за період з 2016 по 2019 рік становив 2,83%, в той час як аналогічний показник для групи країн за рівнем доходу нижче середнього (відповідно до методології Світового Банку) становив 4,72% [16].

Проте, обсяги залучення капіталу не є ключовим чинником повільних темпів економічного зростання. Ми вважаємо, що спрямування капітальних інвестицій у сфери, які не володіють значним потенціалом до генерування доходу та високого рівня дода-

ної вартості, призвело до зменшення рівня конкурентоздатності вітчизняної економіки, її примітивізації та нездатності до швидкого економічного зростання (Таблиця 1).

Ключовою негативною тенденцією у сфері залучення інвестицій в економіку України є зростання частки інвестицій у сектор "Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство" з 7,44% у 2013 році до 10,38% у 2021 році (пікове значення 14,33% спостерігалось у 2017 році; середній показник за аналізований період — 10,74%) [6].

Також, відбулось значне зменшення частки залучення капіталу у сфері будівництва із 16,33% у 2013 році до 8,27% у 2021 році. Оскільки такий вид економічної діяльності як "Будівництво" характеризується високим мультиплікативним ефектом, зменшення інвестицій у даній сфері несло суттєвий вплив на загальні показники економічного зростання [6].

Натомість, значно зростала частка капітальних інвестицій у такі сфери як: "Державне управління й оборо-

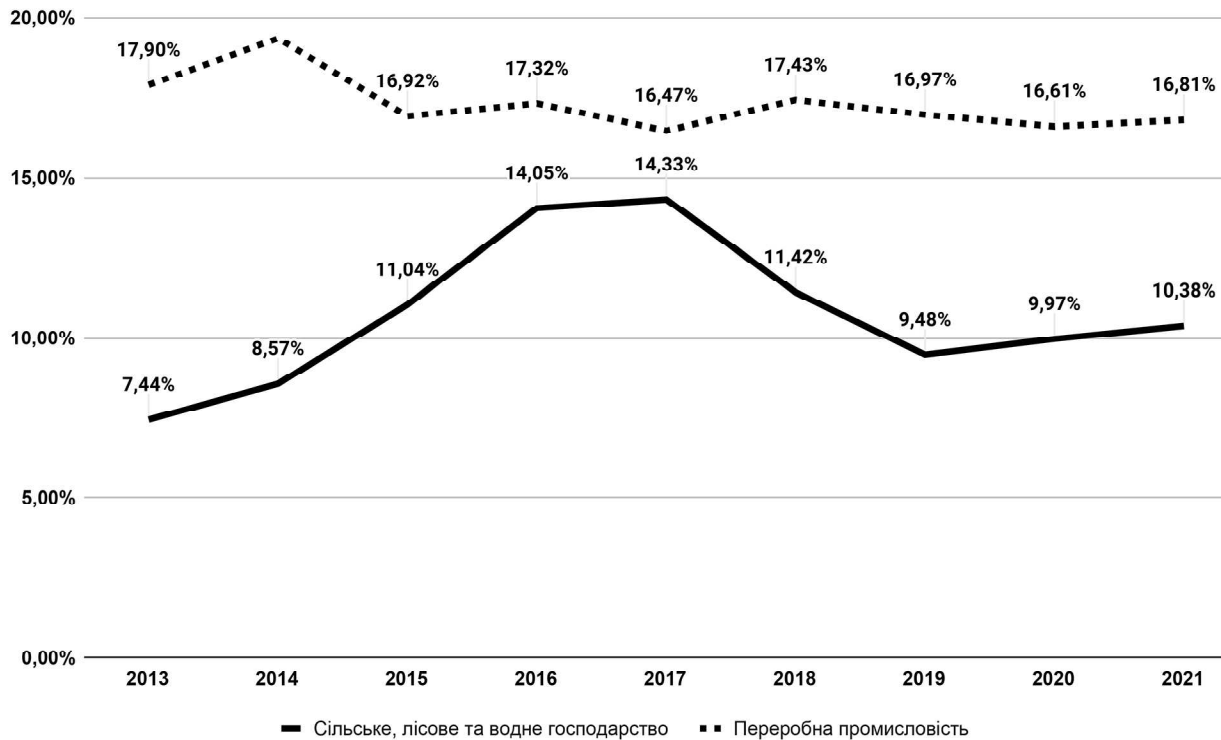

Рис. 2. Порівняння частки залучених капітальних інвестицій у переробну промисловість та сільське, лісове та водне господарство в Україні за 2013 – 2021 рр., %

Джерело: розраховано автором на основі [6; 7].

на; обов'язкове соціальне страхування" з 3,02% до 10,98%, що пов'язано з безпековими викликами країни; "Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги" з 0,7% до 3,23%, що пов'язано з викликами, спричиненими пандемією коронавірусу COVID-19 [6].

Як наслідок, частка інвестицій у сферу послуг зростає: з 37,18% у 2013 році до 44,85% у 2021 році, що вказує на скорочення притоку капітальних інвестицій у реальний сектор економіки [6].

Окремо вважаємо за доцільне розглянути залучення капітальних інвестицій у сферу "Професійна, наукова та технічна діяльність". У 2013 році частка даного виду економічної діяльності становила 1,45%, а у 2021 році зросла до 2,54%, що вказує на стійку позитивну тенденцію до зростання. Проте, навіть за таких умов, частка інвестицій у сферу наукових досліджень та розробок залишається на низькому рівні, що не несе значного впливу на здатність країни забезпечувати швидкий економічний розвиток [6].

Спостерігається негативна тенденція щодо залучення капіталу у сферу промисловості. Зокрема, в порівнянні з 2013 роком, частка інвестицій у сферу промисловості зменшилась з 39,05% до 36,05% у 2021 році (мінімальний показник — 31,95% у 2017 році; максимальний — 40,74% у 2019 році, середнє значення за аналізований період — 35,78%). Таким чином, хоча даний вид економічної діяльності і досі залишається ключовою сферою залучення капіталу, спостерігається тенденція до зменшення його частки у загальній структурі [6].

Детальний аналіз сектору промисловості України вказує на те, що тільки близько 50% — це інвестиції у сферу переробної промисловості. Частка інвестицій у

добувну промисловість — 25%, частка інвестицій у постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря — 22%; водопостачання; каналізація, поводження з відходами — 3% [7].

Як наслідок, в окремі роки, частка інвестицій у сферу сільського, лісового та рибного господарства номінально наближалася до частки інвестицій у сферу переробної промисловості (Рис. 2).

Таким чином, довгострокова тенденція вказує на зближення часток залученого капіталу у дані сфери, що прирівнюється до вектора руху країни у сферу сільськогосподарства, а не виробничої та технологічної економіки. Зокрема, базуючись на наявних даних ми можемо стверджувати, що жодна зі сфер переробної промисловості не залучила номінально більшого обсягу інвестицій, аніж сфера сільського, лісового та водного господарства.

Щодо структури переробної промисловості, спостерігаємо також невтішні тенденції.

Найбільші частки капіталу заходять у такі галузі, як: "Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів"; "Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування"; "Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність"; "Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції".

Зокрема, за підсумками 2021 року вищенаведені 4 галузі переробної промисловості абсорбували 75,16% що становить 3/4 від усього обсягу капіталу, спрямованого у сфери переробної промисловості. Напротивагу, такі галузі як "Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції", "Виробництво основних

фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів", "Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції", "Виробництво електричного устаткування", "Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань", які можуть виробляти продукцію з високим рівнем складності та технологічності, за підсумками 2021 року залучили 11,8% від загального обсягу капітальних інвестицій у сферу переробної промисловості, хоча ще у 2013 році даний показник становив 15,8% [7].

Найбільший приріст в структурі інвестицій у переробну промисловість продемонстрував такий вид економічної діяльності як виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність. Якщо станом на 2013 рік частка інвестицій у дану сферу становила 5,44%, то уже у 2021 році даний показник зріс до 16,56%. Ключовим чинником, який сприяв формуванню такої тенденції стала цілеспрямована діяльність уряду, який запровадив мораторій на вивезення лісу-кругляка з України, що сприяло зростанню притоку капіталу у переробну сферу [7].

Також, в сфері залучення інвестицій спостерігається значна регіональна відмінність як в номінальних обсягах, так і в ефективності залучення капіталу.

Зокрема, найбільшу частку капітальних інвестицій у 2021 році було спрямовано у м. Київ — 30,37%. Серед регіонів, найбільшу частку капіталу абсорбувала Дніпропетровська область — 11,65%, в той час як частка Чернівецької області становила тільки 0,64% [8].

Знівелювавши розміри території, також спостерігається значний розрив у ефективності залучення капіталу. Середній показник залучення капітальних інвестицій в розрахунку на 1 особу для України у 2021 році становив 16353,5 грн. Для Дніпропетровської області, яка також виявилась найбільш ефективною в межах України в контексті залучення інвестицій, даний показник становив 25187,9 грн, а для Чернівецької — 4817,4 грн, що в понад 5 раз менше [8].

Як наслідок, на рівні країни спостерігаються значні диспропорції в регіональному розвитку, що в довгостроковій перспективі здатно призвести до посилення соціальних конфліктів на економічному підґрунті.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Беручи до уваги проведений аналіз, можемо виокремити наступні ключові тенденції залучення капіталу, які мали місце до початку повномасштабного вторгнення.

1. Обсяги залучення капітальних інвестицій були недостатніми для забезпечення швидкого економічного зростання на етапі виходу з економічної кризи 2014—2015 років;

2. В структурі залучення капітальних інвестицій за аналізований період спостерігались коливання, зокрема зростання частки інвестицій у сферу сільського, лісового та водного господарства, а також у сферу послуг, в той час як частка інвестицій у промисловість та будівництво зменшувалась;

3. В окремі роки, частка залученого капіталу у сфері сільського, лісового та водного господарства номінально наближалась до частки інвестицій в переробну сферу економіки, що створює довгострокову тенденцію до примітивізації вітчизняної економіки та втрати її конкурентоспроможності на міжнародних ринках товарів;

4. Існує стійка тенденція до зменшення притоку капітальних інвестицій у сфері переробної промисловості, які володіють потенціалом до виробництва продуктів з високим рівнем складності;

5. Ефективна державна політика та створення стимулів здатне створити умови для залучення капіталу в окремі сфери, про що свідчить зростання притоку капіталу у сферу деревообробки, спричинену введенням мораторію на вивезення лісу-кругляка;

6. Присутні значні регіональні диспропорції щодо залучення капітальних інвестицій, що породжує довгострокові ризики у сфері рівномірності регіонального розвитку та появи соціальних конфліктів на економічному підґрунті.

Таким чином, можемо стверджувати, що сформована система підходів, інструментів та механізмів у сфері публічного управління на усіх рівнях щодо залучення капітальних інвестицій була неефективною.

Відповідно, на етапі післявоєнного відновлення та відбудови необхідно вжити заходів та сформувати таку систему стимулів та преференцій, які спонукатимуть інвесторів вкладати капітал у ті галузі, які володіють потенціалом до виробництва товарів з високим ступенем складності. В іншому випадку, вітчизняна економіка за інерцією рухатиметься у сторону примітивізації та спеціалізуватиметься на експорті людського капіталу.

Важливо також на рівні стратегічних документів (загальнодержавного, регіонального та місцевого рівнів), окрім встановлення цільових індикаторів щодо обсягу залучення капітальних інвестицій, також деталізувати конкретні сфери економічної діяльності з чіткими квотами щодо залучення капіталу з приставкою "не менше ніж".

Наступними кроками у даному напрямку повинна стати розробка нових управлінських систем, механізмів та інструментів в контексті формування та імплементації інвестиційної політики на усіх рівнях, а також — вивчення досвіду іноземних країн в частині індустріалізації та повоєнного відновлення і відбудови. Адже Україні, окрім фінансування об'єктів соціальної інфраструктури, також необхідні інвестиції для формування нової економічної системи, яка на відміну від попередньої, володітиме значно вищим потенціалом для генерування доходу у суспільстві.

Література:

1. Білик Р. С., Гаврилюк О. В. Сучасні проблеми залучення інвестиційних ресурсів в економіку України. Регіональна економіка. 2022. № 3. С. 106—111.
2. Бондарчук Н. В. Удосконалення механізму державного управління інвестиційним розвитком регіону. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 20 С. 139—143.
3. Галасюк В. В. Концептуальні засади трансформації економіки України: Монографія. К.: Національна академія управління. 2019. 188 с.

4. Денисенко О. П. Досвід розвитку венчурного інвестування іноземних країн на прикладі Ізраїлю, Фінляндії та Казахстану. Наукові праці НДФІ. 2011. Вип. 4. С. 22—30.

5. Жерліцин Д. М., Мартинюк Б. А. Капітальні інвестиції за регіонами України: аналіз територіальної нерівності та часових коливань. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 46. С. 67—72.

6. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010–2022 роки. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_e_bez.htm

7. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності промисловості за 2010–2022 роки. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ioz_19.htm

8. Капітальні інвестиції за регіонами за 2010–2021 роки. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_reg/iki_reg_u/arh_kireg_u.html

9. Коляда Т. А., Прозоров Ю. В. Локалізація глобальних механізмів залучення кредитних та інвестиційних ресурсів для зміцнення фінансової спроможності територіальних громад України. Проблеми економіки. 2022. № 3. С. 149—155.

10. Малишівський Т. В., Стефінін В. В. Залучення іноземного капіталу як чинник забезпечення економічного зростання країни. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. 2020. Вип. 5 (145). С. 34—41.

11. Методологічні пояснення: капітальні інвестиції. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/ioz/metod_ioz.htm

12. Постанова КМУ від 3 березня 2021 р. № 179 "Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25>

13. Радіонова Н. Й., Бондаренко Д. В. Залучення інвестиційних ресурсів для післявоєнного відновлення України. Формування ринкових відносин в Україні. 2023. № 12. С. 65—73.

14. Томашевська А. В., Сурай І. Г. Інвестиції в інфраструктурні проекти як ключовий фактор розвитку та відбудови територіальних громад. Наукові перспективи. Серія "Державне управління". 2023. № 7 (37). С. 65—74.

15. Country complexity ranking: Ukraine. The Atlas of economic complexity. URL: <https://atlas.cid.harvard.edu/rankings>.

16. GDP growth (annual %). World Bank data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG>

References:

1. Bilyk, R. S. and Gavrilyuk, O. V. (2022), "Modern problems of attracting investment resources to the economy of Ukraine", *Rehional'na ekonomika*, vol. 3, pp. 106—111.

2. Bondarchuk, N. V. (2023), "Improvement of the mechanism of state management of investment development of the region", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 139—143.

3. Halasyuk, V. V. (2019), *Kontseptual'ni zasady transformatsiyi ekonomiky Ukrayiny: Monohrafiya* [Conceptual foundations of the transformation of the economy of Ukraine: Monograph], National Academy of Management, Kyiv, Ukraine.

4. Denysenko, O. P. (2011), "Experience in venture investment development of foreign countries on the example of Israel, Finland and Kazakhstan", *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 4, pp. 22—30.

5. Zherlitsyn, D. M. and Martynyuk, B. A. (2020), "Capital investments by regions of Ukraine: analysis of territorial inequality and temporal fluctuations", *Infrastruktura rynku*, vol. 46, pp. 67—72.

6. State Statistics Service of Ukraine (2024), "Capital investments by types of economic activity for 2010–2022", available at: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_e_bez.htm (Accessed 9 Apr 2024).

7. State Statistics Service of Ukraine (2024), "Capital investments by types of economic activity of industry for 2010—2022", available at: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ioz_19.htm (Accessed 11 Apr 2024).

8. State Statistics Service of Ukraine (2024), "Capital investments by region for 2010–2021", available at: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_reg/iki_reg_u/arh_kireg_u.html (Accessed 7 Apr 2024).

9. Kolyada, T. A. and Prozorov, Yu. V. (2022), "Localization of global mechanisms for attracting credit and investment resources to strengthen the financial capacity of territorial communities of Ukraine", *Problemy ekonomiky*, vol. 3, pp. 149—155.

10. State Statistics Service of Ukraine (2024), "Methodological explanations: capital investments", available at: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/ioz/metod_ioz.htm

11. Malyshivskiy, T. V. and Stefinin, V. V. (2020), "Attracting foreign capital as a factor in ensuring the country's economic growth", *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny: zb. nauk. pr.*, vol. 5 (145), pp. 34—41.

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Order "On the approval of the National Economic Strategy for the period until 2030", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25> (Accessed 7 Apr 2024).

13. Radionova, N.Y. and Bondarenko, D.V. (2023), "Attracting investment resources for the post-war reconstruction of Ukraine", *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayini*, vol. 12, pp. 65—73.

14. Tomashevskaya, A. V. and Suray, I. G. (2023), "Investments in infrastructure projects as a key factor in the development and reconstruction of territorial communities", *Naukovi perspektyvy. Seriya "Derzhavne upravlinnya"*, vol. 7 (37), pp. 65—74.

15. The Atlas of economic complexity (2024), "Country complexity ranking: Ukraine", available at: <https://atlas.cid.harvard.edu/rankings> (Accessed 7 Apr 2024).

16. World Bank data (2024), "GDP growth (annual %)", available at: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG> (Accessed 6 Apr 2024).

Стаття надійшла до редакції 23.04.2024 р.